

OGLAS

BOMBE, UBOJSTVA...

Europsku 'obećanu zemlju' razara strašna spirala nasilja: Posežu za očajničkim mjerama...

Izveštaji o obračunima bandi, ubojstvima, uhićenjima i bombaškim napadima postali su švedska svakodnevnica

Piše: **Tomislav Šoštarić**

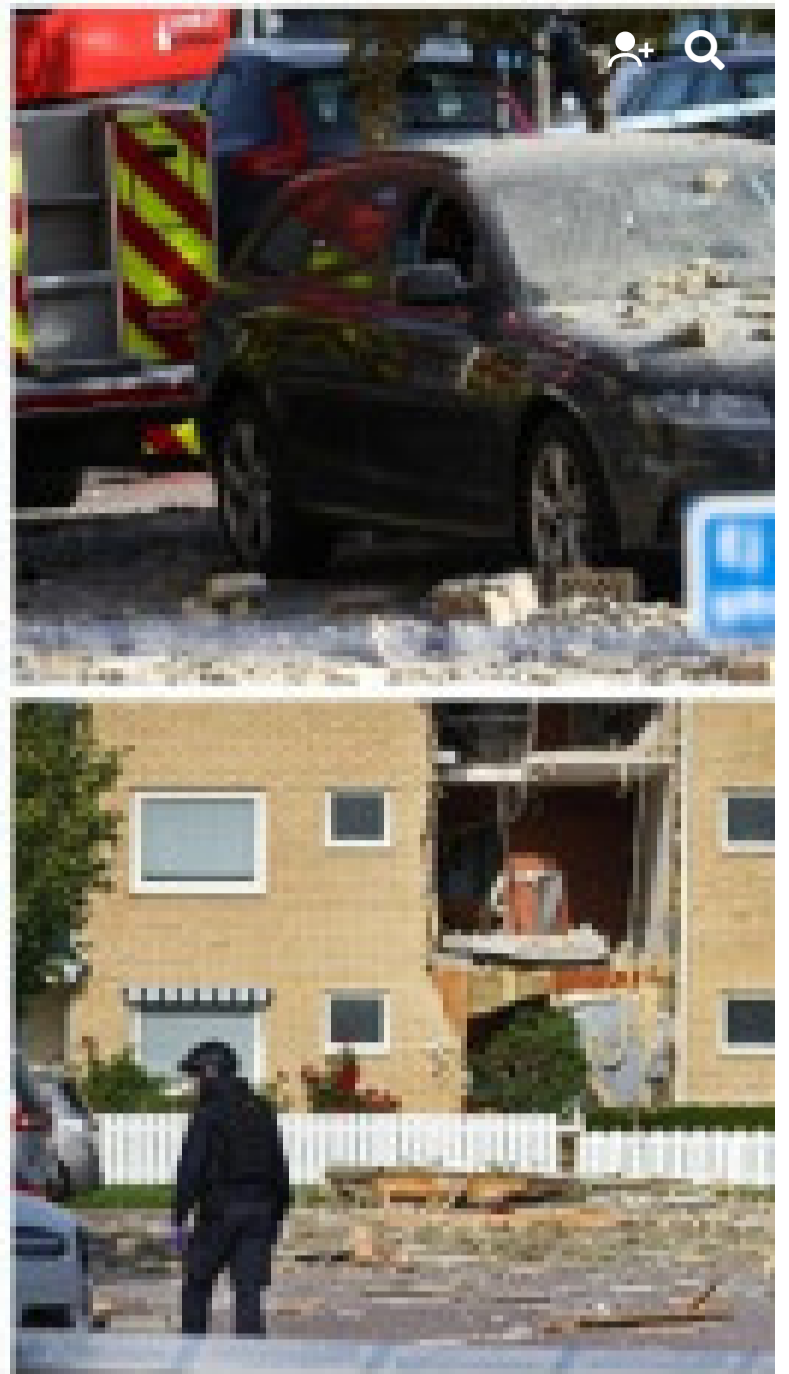
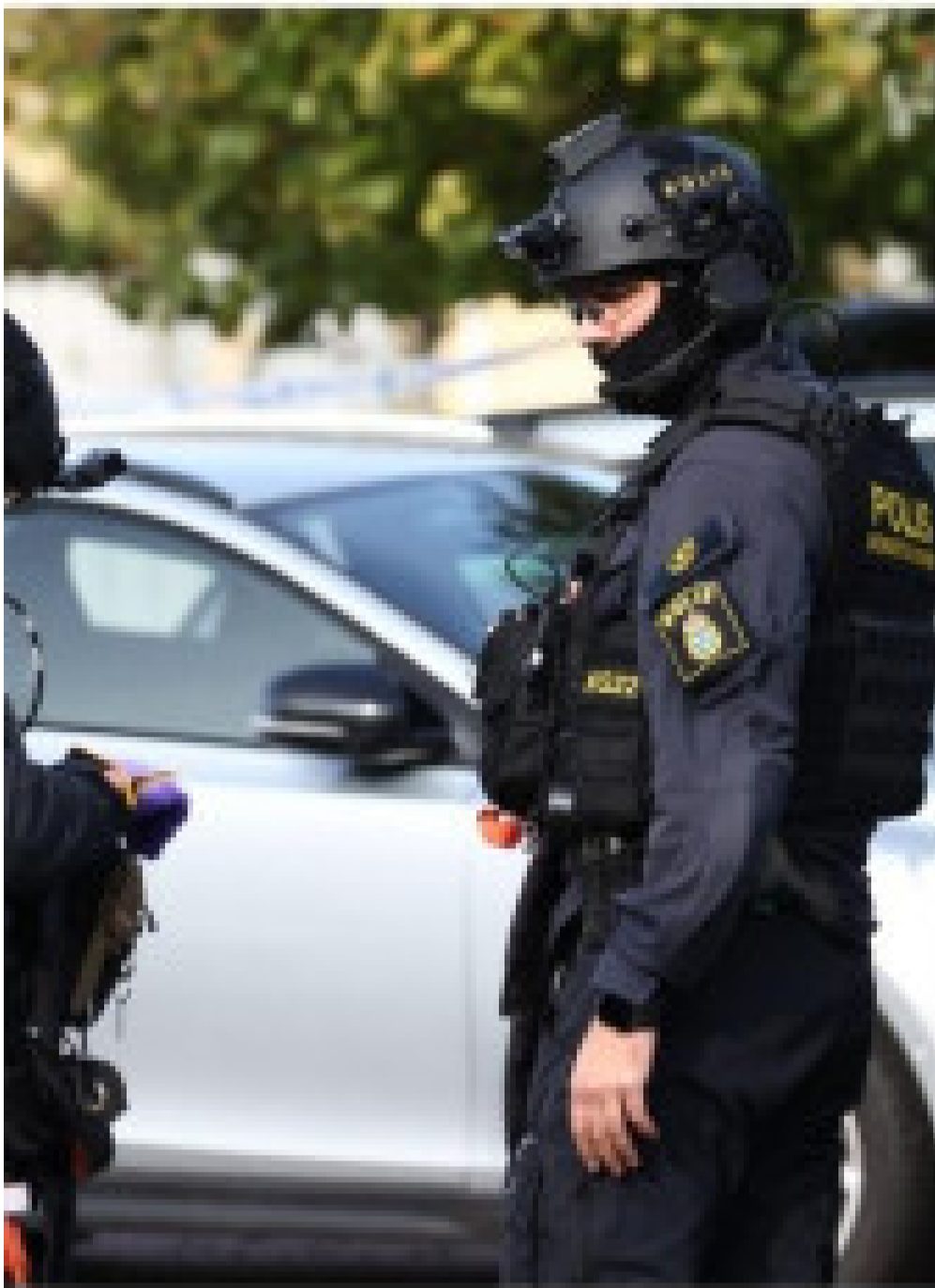
Objavljeno: 06. listopada 2023. 12:34

[Share](#)[Twitter](#)[Email](#)

Rawa Majid, Kurd za kojeg se vjeruje da je na čelu kriminalne mreže Foxtrot (u sredini)

📷 Policija, AFP

VEZANE VIJESTI

MAFIJAŠKI RATovi

Šef švedske policije podijelio detalje koji su frapirali javnost: 'Znate li koja je uloga djece u tim bandama?'

ESKALACIJA KRIMINALA

Ova europska zemlja više nije obećana: Građane noću budi pucnjava, ginu nedužni, a iza svega stoji - Kurdska lisica

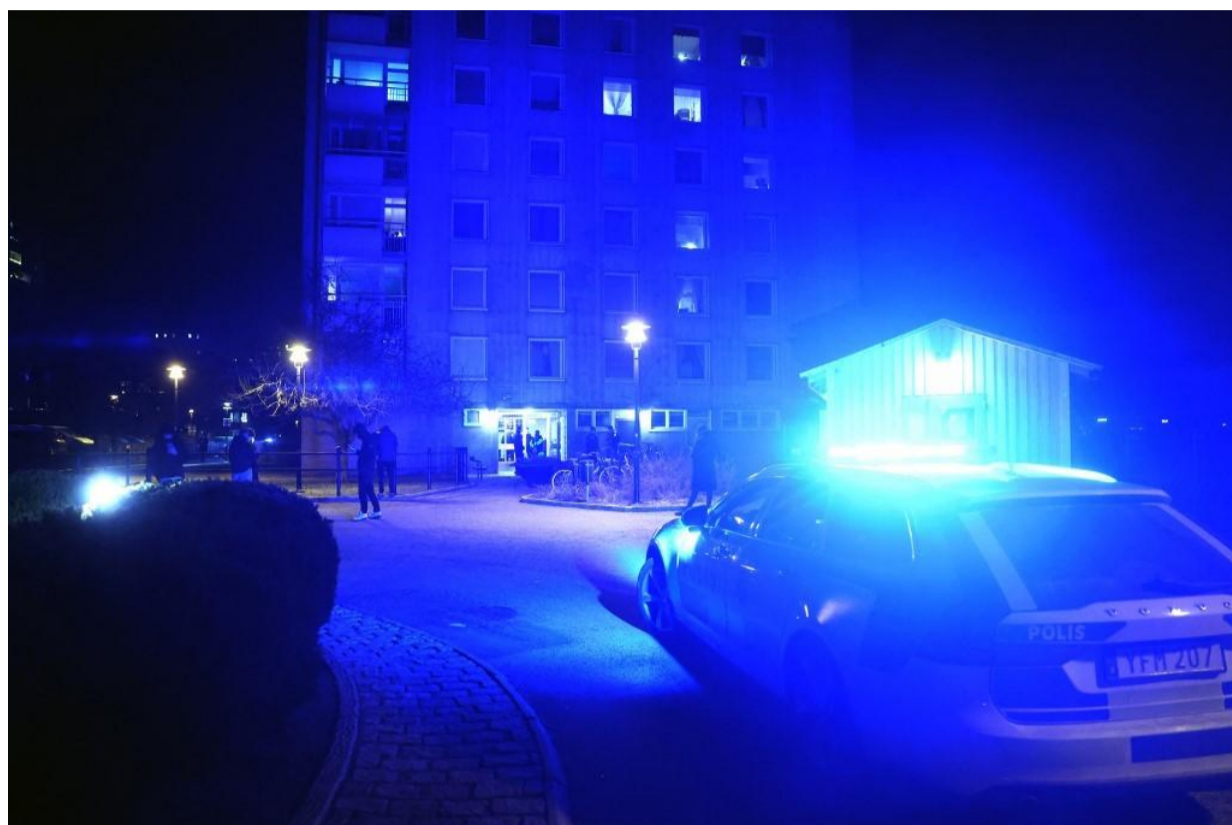
PROMO

Štednja za mirovinu

Muškarac u svojim 20-im godinama uhićen je zbog sumnje da je pucao u trgovačkom centru Mobilia u Malmöu ranije ovog tjedna i pokušaja ubojstva. Pucnjava se dogodila u utorak, a muškarac je s teškim ozljedama prebačen u bolnicu. Prema izvješćima, upucan je u vrat. Drugi muškarac je uhićen zbog sumnje da je u rujnu u Vasastanu u Stockholmu ubio 19-godišnjeg Giovanija. Osumnjičeni je smješten u pritvor, a sumnjiči ga se i za pokušaja ubojstva tijekom pucnjave u četvrti Stenhagen u Uppsali.

Jedan je muškarac u četvrtak pronađen ustrijeljen na trgu u Helsingborgu, gradu na jugozapadu Švedske. Oko 18:40 sati po lokalnom vremenu alarmirani su policija i hitna pomoć te su stigli na trg Gustav Adolfs, gdje je pronađen muškarac s prostrjelnom ranom. Policija vjeruje da se pucnjava dogodila na trgu, a traga se za dvojicom svjedoka incidenta. Informacija o stanju upucanog muškarca još nema, no policija ga je uspjela ispitati prije nego što je odveden u bolnicu.

Ovo su najnovije vijesti s naslovnica švedskih medija, uključujući tamošnji najpopularniji dnevni list [Aftonbladet](#). Da nema imena gradova i trgova koji baš i ne zvuče španjolski, moglo bi se pomisliti da se radi o izvještajima iz organiziranim kriminalom i narko kartelima poharanog Meksika, no radi se o - više baš i ne - pitomoj Švedskoj.

Nasilje u Švedskoj

© Nils Petter Nilsson/Tt News Agency Via Afp

Usporedba s Meksikom čak i nije bez osnove. Naime, Švedska je odmah iza Meksika prva zemlja na svijetu koja trenutačno nije u ratu, a doživjela je najviše bombaških napada na svom teritoriju.

Kriminolog **Ardavan Khoshnood** sa Sveučilišta Malmö, upozorio je krajem prošlog mjeseca da je ta skandinavska zemlja postala europska prijestolnica kada su u pitanju bombaški napadi. "Švedska se u potpunosti ističe", rekao je on za novine [Svenska Dagbladet](#). "Kada su moji kolege u Stockholmu pogledali ovo, vidjeli su da je Meksiko jedina zemlja na svijetu koja nije u ratu i koja ima više eksplozija od Švedske", dodao je.

Prvi iza Meksika, u pomoć zovu vojsku

Khoshnood je izjavu dao u trenutku kada je zabilježeno 130 bombaških napada tijekom ove godine. "S tri mjeseca do kraja godine, broj eksplozija je već na istoj razini kao i rekordne 2019. godine, kada su se dogodile 133 detonacije diljem Švedske. Usporedive zemlje u našoj blizini ne postoje", rekao je Khoshnood. Od tada do danas broj eksplozija se, prema nekim informacijama, povećao na 134.

Švedska je zahvaćena porastom sukoba kriminalnih skupina u više gradova diljem zemlje, a vlasti se suočavaju s teškom borbom za uspostavljanje reda i zakona. Krajem rujna tri su osobe ubijene u jednoj noći u odvojenim incidentima, zbog čega je s 12 ubijenih u nasilju bandi tijekom mjeseca prošli rujna postao najsmrtonosniji

mjesec u povijesti zemlje po broju oružanog nasilja. Brojka od 12 ubijenih je najveća od prosinca 2019. godine, kako je izvjestio list Dagens Nyheter, a prenijela Hina.

© Henrik Hansson/Tt News Agency Via Afp

Švedski premijer **Ulf Kristersson** prošlog je tjedna pozvao čelnika oružanih snaga da pomogne u suzbijanju porasta ubojstava koje se pripisuje bandama u toj zemlji. Samo prošlog četvrtka dvojica muškaraca ubijena su u Stockholmu, dok je 25-godišnja žena ubijena u eksploziji u kući u gradu sjeverno od glavnog grada. "Lovit ćemo bande i poraziti ih", obećao je premijer Kristersson u rijetkom televizijskom obraćanju.

Još nije jasno kako bi se točno vojska mogla uključiti, ali prethodni razgovori sugeriraju da bi vojnici mogli preuzeti određene policijske dužnosti kako bi policijski dužnosnici mogli osloboditi resurse za borbu protiv kriminala. Premijer Kristersson rekao je da Švedska još nije vidjela ništa slično te da "nijedna druga zemlja u Europi" nije iskusila ovakvu situaciju. Naglasio je da su djeca i slučajni prolaznici sve više ugroženi nasiljem diljem zemlje.

Prošle godine više od 60 ljudi poginulo je u pucnjavama u Švedskoj, što je najviše dosad zabilježeno, a očekuje se da će ove godine biti isto ili gore. Često stradavaju nevine osobe. Policija povezuje nasilje s lošom integracijom imigranata, sve većim jazom između bogatih i siromašnih te uporabom droga. Prema vladinom izvješću iz 2021. godine, četvero ljudi na milijun stanovnika umire svake godine u pucnjavi u Švedskoj, u odnosu na 1,6 stanovnika u drugim europskim zemljama. Prošle godine je zabilježena 391 pucnjava, od kojih su 62 bile smrtonosne, dok je prethodne godine 45 ljudi ubijeno iz vatrenog oružja, prenio je britanski The Guardian.

Djeca-ubojice

Manjinska vlada desnog centra premijera Kristerssona, koja je došla na vlast prošle godine uz potporu antiimigracijskih, krajnje desnih Švedskih demokrata, još nije uspjela zaustaviti nasilje. Švedski premijer je rekao da će nastaviti s pojačanim nadzorom, strožim kaznama za kršenje zakona o oružju, jačim ovlastima deportacije i zonama zaustavljanja i pretraživanja. No, čelnik Kollektiv Sorga, skupine povezane s Amnesty Internationalom, **Sakariya Hirsi**, premijerove mjere smatra površnim, ocjenjujući da ne pogađaju temeljne uzroke nasilja. Pozvao je pritom na odlučniju akciju protiv siromaštva djece i povećanje sredstava za klubove mladih i društvene ustanove kako bi se zaustavilo nasilje.

© Anders Wiklund/Tt News Agency Via Afp

Švedski mediji porast ubojstava povezuju sa sukobom unutar bande poznate kao Mreža Foxtrot, koja je potresena unutarnjim sukobima i podijeljena na dvije suparničke frakcije. Na čelu bande je irački Kurd **Rawa Majid**, 37-godišnjak koji je odrastao u Uppsali, a trenutno nalazi u Turskoj.

Ono što posebno ističe tu kriminalnu skupinu je regrutiranje vrlo mladih osoba pa su tako u uličnim ratovima švedskih bandi izvršitelji, ali i žrtve, vrlo često mladi ljudi od 13 do 16 godina ili nešto stariji. Ti maloljetnici spremno za šefove bandi odrađuju likvidacije, u kojima sve češće stradaju nevine osobe koje su se našle 'na krivom mjestu krivo vrijeme'. "Imamo slučajeve da su djeca sama kontaktirala bande kako bi se ponudila da izvedu ubojstvo", izjavio je nedavno šef švedske policije **Anders Thornberg**. Švedska je policija u kolovozu pritvorila 69 osoba mlađih od 18 godina, a u istom mjesecu prije dvije godine u pritvoru je bilo tek 14 maloljetnika.

Majid je napustio Švedsku 2018. godine, nakon što je počeo dobivati prijetnje smrću. Ipak, izvana se nametnuo kao vođa bande s čijim se konkurentima ili bivšim pripadnicima i neistomišljenicima surovo obračunava. Od 2020. godine nalazi se na međunarodnoj tjeranici

zbog trgovine drogom i nasilnih kaznenih djela. Švedska policija pokušala je ishoditi uhićenje i njegovo izručenje, ali navodno je informacija o akciji procurila i došla do Majida. Prema tvrdnjama švedske policije, švedski su zatvori puni njegovih pomagača i članova drugih bandi.

© Pontus Lundahl/Afp

Majid je prvo ušao u sukob s bandom Vårby iz istoimene četvrti u predgrađu Stockholma te su zaredala ubojstva. Druga banda s kojom je zaratio su Bandidosi, no u sukobu je i s kriminalnom mrežom iz Dalena, na čijem je čelu **Mikael Tenezos**. S bandom iz Dalena rat je počeo zbog preuzimanja tržišta drogom u gradu Sundsvallu, a tržište narkoticima glavni je razlog rata bandi. Osim s nekim drugim bandama, sukob je nedavno izbio i između Majida i dijela njegove vlastite skupine na čelu s 33-godišnjim Ismailom Abdom, koji je sve donedavno smatran njegovom desnom rukom. Taj je sukob doveo do spirale smrti gore nego ikad u ovoj zemlji.

Povećanje policijskih ovlasti

U međuvremenu, kako je javio [The Local](#), Vlada i Švedski demokrati planiraju provesti ubrzano istraživanje o povećanju ovlasti policijskog nadzora, uključujući i kamere za prepoznavanje lica, u cilju borbe protiv nasilja bandi. Ministar pravosuđa **Gunnar Strömmer** ustvrdio je da bi više kamera policiji olakšalo sprječavanje pucnjava i eksplozija te pomoglo u hvatanju počinitelja svih vrsta napada koje kriminalci uspijevaju izvesti.

© Nils Petter Nilsson/Tt News Agency Via Afp

Vlasti vjeruju da bi policiji trebalo dopustiti i korištenje programa za prepoznavanja lica za identifikaciju članova bande, omogućiti joj pristup tehnologiji koja automatski 'čita' registarske tablice i snimkama s nadzornih kamera koje su već postavljene iz drugih razloga, primjerice kamere koje se koriste za nadzor prometa. Točan datum kada će sve to stupiti na snagu još nije poznat. Tri vladajuće stranke i Švedski demokrati još razmatraju cijelu stvar. "Cijela je poanta da bi ovo trebalo biti dovršeno u roku od šest do osam mjeseci, a to je nešto što obično traje dvostruko duže", rekao je Strömmer.

Drugo ubrzano istraživanje tiče se novih ovlasti koje je policija dobila 1. listopada, a koje reguliraju uvjete pod kojima je švedskoj policiji dopušteno nadzirati razgovore kako bi se spriječilo počinjenje zločina. Ranije je jedino tijelo kojem je bilo dopušteno koristiti tu vrstu nadzora, koja uključuje prisluškivanje razgovora ili telefonskih poziva i praćenje osumnjičenika kamerama, bila Sigurnosna služba (Säpo), kako bi se spriječili zločini koji ugrožavaju nacionalnu sigurnost Švedske.

No, prema novim pravilima, policija također može posegnuti za ovim mjerama u slučajevima tipičnih zločina povezanih s bandama, kao što su ubojstva, otmice, bombaški napadi i drugi teški zločini povezani s oružjem ili drogom. Dozvole za korištenje mjera praćenja sumnjivih aktivnosti sada se također mogu odnositi na određene osobe, a ne samo na određeno područje, kao što je ranije bio slučaj.